

Gustavo Dudamel

Orquesta Sinfónica Simón Bolívar de Venezuela

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Integral de simfonies

Orquesta Sinfónica Simón Bolívar de Venezuela

Gustavo Dudamel, director

DIUMENGE, 12 DE MARÇ DE 2017 – 12.00 h

Simfonia núm. 1, en Do major, op. 21

Simfonia núm. 2, en Re major, op. 36

DIUMENGE, 12 DE MARÇ DE 2017 – 19.00 h

Simfonia núm. 3, en Mi bemoll major, op. 55, "Heroica"

Simfonia núm. 4, en Si bemoll major, op. 60

DILLUNS, 13 DE MARÇ DE 2017 – 20.30 h

Simfonia núm. 5, en Do menor, op. 67

Simfonia núm. 6, en Fa major, op. 68, "Pastoral"

DIMARTS, 14 DE MARÇ DE 2017 – 20.30 h

Simfonia núm. 7, en La major, op. 92

Simfonia núm. 8, en Fa major, op. 93

DIMECRES, 15 DE MARÇ DE 2017 – 20.30 h

Simfonia núm. 9, en Re menor, op. 125, "Coral"

El projecte de la integral de les simfonies de Beethoven compta amb la col·laboració de:

DIUMENGE, 12 DE MARÇ DE 2017 – 12.00 h
Sala de Concerts

I		II	
Obertura d'Egmont, op. 84	9'	Obertura Coriolà, op. 62	8'
<i>Simfonia núm. 1, en Do major, op. 21</i>	24'	<i>Simfonia núm. 2, en Re major, op. 36</i>	31'
Adagio molto – Allegro con brio		Adagio molto – Allegro con brio	
Andante cantabile con moto		Larghetto	
Menuetto – Allegro molto e vivace		Scherzo: allegro	
Finale – Adagio, allegro molto e vivace		Allegro molto	

DIUMENGE, 12 DE MARÇ DE 2017 – 19.00 h
Sala de Concerts

I		II	
<i>Simfonia núm. 3, en Mi bemoll major, op. 55, "Heroica"</i>	47'	<i>Simfonia núm. 4, en Si bemoll major, op. 60</i>	34'
Allegro con brio		Adagio – Allegro vivace	
Marcia funebre: adagio assai		Adagio	
Scherzo: allegro vivace		Allegro – Vivace	
Finale: allegro molto		Allegro ma non troppo	

DILLUNS, 13 DE MARÇ DE 2017 – 20.30 h
Sala de Concerts

I		II	
<i>Simfonia núm. 5, en Do menor, op. 67</i>	31'	<i>Simfonia núm. 6, en Fa major, op. 68, "Pastoral"</i>	39'
Allegro con brio		Allegro ma non troppo	
Andante con moto		Andante molto	
Allegro		Allegro	
Allegro. Presto		Allegretto	

DIMARTS, 14 DE MARÇ DE 2017 – 20.30 h
Sala de Concerts

I		II	
<i>Simfonia núm. 7, en La major, op. 92</i>	36'	<i>Simfonia núm. 8, en Fa major, op. 93</i>	26'
Poco sostenuto – Vivace		Allegro vivace e con brio	
Allegretto		Allegretto scherzando	
Presto		Tempo di menuetto	
Allegro con brio		Allegro vivace	

DIMECRES, 15 DE MARÇ DE 2017 – 20.30 h
Sala de Concerts

Julianna Di Giacomo, soprano
Tamara Mumford, mezzosoprano
Joshua Guerrero, tenor
Soloman Howard, baix
Orfeo Català (Simon Halsey, director / Pablo Larraz, sotsdirector)
Cor de Cambra del Palau de la Música
(Simon Halsey, director)

Simfonia núm. 9, en Re menor, op. 125, "Coral" 65'

Allegro ma non troppo, un poco maestoso
Molto vivace
Adagio molto cantabile, andante moderato
Finale: presto

Concert en el marc de:

Tots sou part del Palau

Mecenes Protectors

Media Partners

Col·laboradors

Aena — Aenor — Armand Basi — Autoritat Portuària de Barcelona — Bagués-Masriera Joiers — Coca-Cola — Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports — Col·legi de Farmacèutics de Barcelona — Deloitte — Esteve — Fundació Castell de Peralada — Fundació Metalquímia — Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros. — Hoteles Catalonia — La Fageda — Loteria de Catalunya — Plusfresc — Quadis — Roca Junyent, S.L.P. — Saba Infraestructures, S.A. — Serunion

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. — Inclos Interiorisme, S.L. — Eurofirms ETT S.L.U. — Fundació Antoni Serra Santamans — Teatre Romea — Veolia Serveis Catalunya S.A.U.

Gràcies!

Mecenes d'Honor

Comentari

No hi ha remei. Cal classificar; i –ja se sap– classificar és la primera aproximació a qualsevol coneixement que mitjanament pretengui assolir alguna veritat. Així doncs, la historiografia insisteix a encasellar en tres grans períodes l’huracà Beethoven. I en aquests períodes s’intenta d’encasellar, tant sonates, quartets, simfonies i qualsevol peça que hagués escrit. Ja ha quedat dit: no hi ha remei.

Són tres els períodes que un autor anònim francès va concebre el 1818 (amb Beethoven encara viu); i al cap d’un any del seu traspàs, el seu secretari, Anton Schindler, va començar a escriure’n la biografia (publicada el 1840) segons aquest esquema igualment tripartit. W. Lenz el 1852 va insistir-hi; com també el gran biògraf beethovenià, A. W. Thayer, en les tres edicions (1866, 1872 i 1879) del seu llibre de tres volums continua insistint en els tres períodes que ja sembla suggerir càbales numèriques... Malgrat que altres recerques més recents en proposin fins a quatre o cinc períodes estilístics, la divisió ternària ha quedat indeblement marcada en la historiografia i, doncs, tenim: un Beethoven *primerenc* que, mentre es mostra a Viena com el virtuós de torn, liquida deutes amb els seus mestres clàssics Mozart i Haydn alhora que fa pressió, amb intensitat, a les seves venerades formes. Ve tot seguit un Beethoven *heroic* (o a *mitges*; o *madur*; o *segon*...) que després de desar al calaix la seva missiva suïcida –el cèlebre “Testament de Heiligenstadt” escrit l’octubre del 1802–, es llança a sublimar sordeses en formes sonores gegantines i amb desenvolupaments intricats. Finalment, resta un tercer període *tardà*, amb uns desenganys amorosos així mateix tardans, turbulències polítiques, nebots desubicats i sordesa gairebé absoluta, en el marc d’una música plena d’innovació formal i estilística que encara ara sorprèn.

Per descomptat, qualsevol classificació pot ser objecte de crítica i, per tant, la madura *Sonata Patètica* per a piano no encaixa amb els primerencs saldos mozartians; ni la *Vuitena Simfonia* ni el *Concert per a violí* semblen tan heroics; i ja posats a ser primmirats, no hi ha res més líric i mozartià que la darrera *Sonata per a violí i piano* a les envistes del seu darrer període; o igualment, el seu darrer quartet de cordes (a un any de la seva mort) que se’ns presenta –en comparació amb els anteriors– tan clàssic en el seu aparent i sobri “pas enrere”. En resum, que classificar ens és útil, però cal anar amb compte. Per què, doncs, s’ha establert amb tanta fermesa aquesta classificació? Quines són les obres que ho determinen amb tanta claredat? S’hi podria donar una resposta simple: les simfonies. Una senzilla dada estadística ajuda en aquesta hipòtesi: hi ha trenta-dues sonates per a piano, setze quartets de corda i nou simfonies. La proporció és ben vistent i avui és possible veure la sonata per a piano com el laboratori personal per a les innovacions, el quartet de cordes com el prototip per sotmetre a judici del públic entès, i, per últim, la simfonia com el producte final que resumeix tot això anterior i que es lliura al gran públic. Potser així, per la seva dimensió, l’ambició totalitzadora o la recepció atreuen en una autèntica metàfora gravitacional la resta d’obres i quefers. Intentem, doncs, qualificar aquests mons i les atmosferes respectives.

★ ★ ★

Les dues primeres simfonies, malgrat ser molt diferents, s’agermanen per definir el període primerenc beethovenià. Al tombant de segle –del 1800 al 1802–, Beethoven concep un parell de projectes sonors que fent reverència a Mozart i Haydn –i assentats igual que aquests en la sapiència de l’Escola de Mannheim– comencen a fer pressió amb intel·ligència al model clàssic. És un Beethoven ja gran (trenta anys) qui ens aboca a l’ambigüitat en les primeres notes: acord dissonant a tall de pregunta tosca a la *Primera Simfonia*; uníson a la *Segona Simfonia* que ens deixa a l’aire amb una altra pregunta: acord major?, acord menor?. El jove sembla que ens avisa que el que s’escolta està escrit per algú que vol sacsejar la història de la música. El cas paradigmàtic s’observa al tercer moviment de totes dues simfonies. En la *Primera*, el clàssic “Menuetto” ho és només de nom, perquè presenta una velocitat i moviment que fa impossible d’imaginar ni pols, ni perruca, ni gerro rococó. A la *Segona*, Beethoven es confessa i proposa un nom a aquesta agitació rítmica i juganera: “Scherzo”. Ara sí, les brusquedats, els accents i els *sforzando* es poden contrastar amb elegància i delicadesa, però ja ho sabem, estem jugant en una nova dimensió formal. La resta dels moviments són un pols deliberat entre tradició i innovació i no hi ha res més divertit que detectar les picades d’ullet haydnianes i mozartianes que va deixant anar ara i adés per assaltar-los amb accents desplaçats, modulacions sobtades i codes esteses.

És tan gran la pressió a la qual Beethoven ha sotmès el projecte simfònic clàssic, que amb dues bufetades sonores en Mi bemoll major es donen per enllestides les pudoroses reverències al set-cents. La ***Tercera Simfonia, “Heroica”*** és el llinar del període madur, també titllat d’“heroic”. I per cert, ¿quin és l’heroi que determina aquest qualificatiu?, ¿quines les seves batalles, ferides o condecoracions? Per descomptat, de tothom és sabut que es tracta de Napoleó Bonaparte el destinatari fallit d’aquella simfonia. Fallit per la seva “ambició”, fallit per la seva “vulgaritat” i fallit en ser un veritable “tirà” als ulls llibertaris beethovenians. Molts anys després va dir que li havia escrit, premonitòriament, la seva marxa fúnebre, que és sens dubte el moviment més grandios de la simfonia. Berlioz, en el seu afany per trobar-hi un programa deixa caure: “*No es tracta de batalles, ni de marxes triomfals com moltes persones enganyades creuen percebre-hi, sinó de pensaments greus i profunds, records melangiosos, cerimònies imponents per la grandesa i tristor... La «Marxa fúnebre» és un drama veritable...*”. I vet aquí, aleshores, que l’heroi salta de Bonaparte al mateix Beethoven; i la nostra imaginació ara es pot rabejar en algun silent món interior i el que allà se somia, ja siguin esclats de dolor o els èxtasis més íntims... I quan el que és fúnebre ens ha enfonsat en el dolor i l’“Scherzo” ha passat gairebé com un oratjol fresc, despertem davant una sèrie de *pizzicati* impossibles de deixar d’associar amb dibuixos animats (ah!, cultura de masses!) i aleshores arriba l’esclat final bastit sobre temes encara considerats tan melindrosos.

Heroica és també la ***Quarta Simfonia***, per bé que en aquest cas el que hi batega és una heroïna: Therese von Brunswick, en la qual cosa hi ha molt de

veritat i de llegenda. Però tampoc no és menys cert que en acabar la seva òpera *Fidelio* (amb totes les paràboles inherents sobre l'amor conjugal que tot ho pot...), Beethoven en l'“Allegro vivace” se'ns mostra joió; amb una jovialitat impetuosa; amb alegria i espurna... L'“Adagio” és, Berlioz *dixit*, de “*tendresa angelical irresistible*”, i la resta de l'obra no decau en un intent de semblar dir-nos: “*sóc feliç*”, malgrat haver perdut ja gairebé més del seixanta per cent d'audició i haver de renunciar, per aquest fet, a molts esdeveniments socials.

I heroica és també la ***Cinquena Simfonia***, en la mesura que se'ns mostra com a exemple perfecte del *per aspera ad astra*, més o menys “a través de les dificultats, cap als estels!”. Com ens explica Harnoncourt (un home a qui cal fer cas...), la *Cinquena Simfonia* és una viatge sencer la finalització inajornable del qual és el darrer moviment. Entenem que el motiu principal, popularitzat com “*el destí trucant a les portes de la humanitat*”, presenta una qualitat viral que no es pot bandejar, però malgrat la rodonesa del primer moviment que aquest *meme* basteix sàviament, només n'ha col·locat les bases. Deixi-ho transmutar en tresets o bé altres figures rítmiques que el fan evocar en el transcurs dels moviments següents i afanyi's a assaborir el pas de la tragèdia de l'heroi a les fanfares del triomf. Potser no hi ha música més exultant que aquesta i, ull!, que per aquí hi ha Mahler amb moments d'allò més joiosos... Però el simple efecte beethovenià de sotmetre'ns al pas del Do menor al Do major en un termini d'uns vint minuts i escaig és la més gran de les celebracions musicals mai escrites.

Estrenada el mateix dia de desembre del 1808, la ***Sisena Simfonia***, “***Pastoral***” no va tenir l'èxit de la precedent, que tampoc no és que en tingués gaire... És mític el desori d'aquest concert: plantada de la cantant programada per a l'ària “Ah! Perfido”; discussions inacabables amb uns músics heterogenis que ni tan sols van voler fer l'assaig general d'un programa maratonià; crits de Beethoven –tal com ens explica el musicòleg Reichardt, que va ser a Viena– davant l'execució deficient, i demanant de començar-ho tot de cap i de nou; i per rematar-ho, poc públic. Doncs enmig d'aquest desgavell, Beethoven va exposar les seves reflexions sobre el que significava per a ell “*pintar amb sons*”. La mateixa Therese ens explica que “*al mestre li agradava quedar-se sovint sol, en companyia de la naturalesa, la seva confident fidel... i quan tenia la ment cansada i l'ànim confús, només la naturalesa aconseguia consolar-lo*”. Beethoven ho va exposar més clarament: “*Sóc feliç com un nen quan puc perdre'm entre els arbres i les roques*”. Doncs com a resultat d'aquests descansos i gaudis sorgí aquella simfonia en la qual Beethoven ens va amagar el seu programa. Esquerp a les poètiques interpretacions de les seves obres, el músic va deixar clar que malgrat els rierols, ocellets, tempestes i calmes finals, allà hi havia “*més expressió de sentiment que no pas pintura*”, ja que “*tota pintura transportada massa lluny en música, perd efecte*” i és millor assegurar-se que “*cada oient trobarà per si sol la situació escaient*”. Malgrat els advertiments, no hi ha res més explícit que les onomatopeies compostes i fins i tot confessades a Schindler un dia de primavera caminant per una vall pintoresca: “*aquí vaig escriure l'escena del rierol, millor dit, els oriols, les guatles, els rossinyols i el cucut la van compondre per mi*”. Però ja entenem el que ens vol dir Beethoven; i encara no païm Debussy quan diu que Beethoven “*no sentia la natura*”. Pintors en disputa, sens dubte.

I heroïques són considerades també la ***Setena*** i la ***Vuitena Simfonies***, malgrat –com ja hem comentat al principi– que sembla que no encaixin en l'esquema, llevat que hi veiem fites d'heroi quixotesca enamorat de Dulcinea no identificada: aquesta és l'època de les cèlebres cartes a l'“estimada immortal”. No entrarem ara a detallar tot aquest fulletó historiogràfic que ha adquirit dimensions gegantines. Fins a més de deu dones competeixen per la corona i no hi ha acord entre musicòlegs, historiadors i passavolants. El fet cert i sabut és que per aquells dies l'“heroi” va redactar una carteta –a llapis– de deu pàgines a la seva “heroïna” i que, igual que el Testament del 1802, mai no va arribar a la destinació. Les dues candidates principals, Antonie Brentano i Josephine von Brunsck (germana de Therese), podrien haver estat objecte de frases com aquestes: “*El meu àngel, el meu tot, el meu jo... si els nostres cors estiguessin units... sigui quin sigui el teu amor cap a mi, jo t'estimo, però, molt més... estimada immortal... estima'm, avui, ahir, tu, tu, la meua vida, el meu tot, adéu...*”. Però si alguna cosa de bonica hi ha en aquesta trama, és que aquell mateix any una nena de vuit anys també escriu a Beethoven per dir-li que la seva música “*la fa feliç*” i, de passada, li envia una bitlleta que ha fet ella mateixa i la seva institutriu. “*Escriu-me amb total confiança*”, li contesta. “*Potser aniria abans a casa teua, amb els teus, que a la casa de molts rics on s'endevina la pobresa d'esperit...*”; i aquell mateix dia també arriba Goethe. En fi, una agenda esgotadora en què l'amor, l'amistat i l'admiració s'entrellacen amb el desengany, la rebel·lió i algun excés. Així doncs, la *Setena Simfonia* acaba encaixant amb aquest heroïsmes potser per l'altre heroi –Wagner–, que amb l'apel·latiu d'“*apoteosi de la dansa*” va tenir el valor de ballar-la –així ens ho expliquen– mentre Liszt en tocava la reducció al piano en una vetllada al Palau Vendramin a Venècia. Quina escena... De totes maneres, avui dia, el seu “Allegretto” és el que potser més ens commou sobre un tema de ritme encara menys que simple; Beethoven basteix una atmosfera oscil·lant: nostàlgica i alhora alegre, amb una mica de marxa fúnebre i no menys de consol melòdic; queixosa però serena. “*La paciència somrient al dolor*”, deia Berlioz. L'heroïtat de la *Vuitena Simfonia* encara és més difícil de precisar. Considerada sempre, entre totes les nou simfonies, com la “germana petita”, transcorre amb la mateixa rapidesa amb què fou escrita i, de vegades, passa igualment desapercebuda. Publicada sense dedicatòria, va trigar a escampar-se i qui sap si va ser per culpa del mateix Beethoven, que l'estigmatitzà com la “petita”, És cert, resulta breu i lleugera, però igualment és una joia de tècnica refinada en plena maduresa. Segons el director Felix Weintgartner, no tenia parió: “*La victoriosa burla del primer temps, la ironia graciosa del segon i la còmica aspror del minueto són incomprables. En el final, l'humor s'enlaira fins al que és fantàstic*”.

Acabades les complexitats de l'encasellament d'algunes simfonies en el tema de l'Heroic, el tercer període o període tardà de Beethoven s'inicia amb el desastre definitiu de l'aventura amb la desconeguda “estimada immortal” i l'abandonament de qualsevol somni matrimonial. La subjectivitat emergeix plena i res millor per exemplificar-ho que els seus darrers *Quartets* i la *Grosse Fugue*. Aquest període comença cap al 1815 i coincideix també amb la seva retirada com a pianista per raó de la seva sordesa avançada. Només s'hi produeix una simfonia immensa, la ***Novena Simfonia***, però aquesta és el demiürg i àngel exterminador, és a dir: crea un cosmos que alhora sembla inhabilitar qualsevol creació posterior. Vegem-ho.

Des de ben aviat Beethoven havia volgut compondre sobre la base del conegut poema de Schiller. Ja el 1793 el professor de dret Ludwig Fischenich va escriure a la muller de Schiller: “... *un jove d’aquí, les qualitats del qual seran cèlebres universalment... vol posar en música L’alegria... D’ell, n’espero alguna cosa perfecta, ja que pel que en sé, està cridat per al més gran i sublim*”. Quina delícia per a un biògraf... tancar el cercle de manera tan perfecta entre la primera cosa i l’última. El fet és que a partir del 1823 es confirma que Beethoven guixa papers amb la melodia senzilla que turmenta el seu magí tant com els plets familiars per la custòdia del seu nebot Karl i els desastres econòmics. “*Em veig gairebé reduït a pidolar, però he d’aparentar que no en manca el necessari.*” I efectivament, si bé està mancat d’oïda i fins i tot de roba (el sastre el persegueix perquè li pagui els deutes...) no està gens mancat d’inventiva i desig. Els gèrmens de la simfonia es multipliquen a instàncies de la petició que li féu la Philharmonic Society de Londres per a una nova i destacada obra simfònica.

“*Una lluita d’aspecte grandios, entre les aspiracions de la nostra ànima a l’alegria i a l’opressió de la fatalitat*”, diu Vincent d’Indy. Gaudim desvergonyidament dels ditirambes emesos entorn de la *Novena*, oblidem per uns moments el gir lingüístic del segle XX i la sospita postmoderna del XXI per delectar-nos en frases com aquestes: “*La joia salvatge s’apodera de nosaltres des dels primers compassos. Ens veiem abocats, arrossegats a un altre món, enmig de xucladors*”, així continuava D’Indy respecte del segon moviment. En referir-se al tercer, ens deia: “*amb el nostre cor encara bategant, rebutja aquestes tendres emocions, però el seu poder és tan fort que acaben triomfant damunt la nostra amargor*”. Wagner mateix no s’arronsa gens ni mica en referir-se al quart moviment: “*L’art no ha produït mai res de tan simple i admirable com la darrera melodia, el candor ingenu de la qual infon a les nostres ànimes un alè sagrat, en sentir a la regió profunda del quartet el seu monòton i misteriós mormol... l’emoció infinita es desboca, com un sospir de l’Univers congregat per un dogma del pur amor, revelat a la humanitat...*” Davant d’aquestes hipèrboles hem de somriure, però deixem al petit romàntic que qualsevol melòman du dins que frueixi amb aquests textos d’aroma metafísica.

★ ★ ★

Dèiem que el gruix de la historiografia beethoveniana insisteix a organitzar la seva obra en tres períodes i que en aquests les simfonies troben el seu espai... natural?, forçat?, evident?, forjat? Deixem aquest debat, ja, perquè si hi ha alguna classificació inapel·lable és la que considera Beethoven com “un abans i un després”. Durant els cinquanta-set anys d’aquella curta vida –tal com ens suggereix Manuel Valls a la introducció de la portentosa edició de la Deutsche Grammophon i el Beethoven-Archiv de cap al 1970–, l’aspecte polític, el social, l’econòmic i el cultural van viure canvis molt variats per als quals es poden triar múltiples esdeveniments: revolucions, restauracions, invasions, liberalismes, democràcies en altres continents, burgesies i proletariats emergents, capitalismes industrialistes, enciclopedismes universalistes i sentimentalismes centrats en el pur “jo” romàntic. Però si parlem del cas estrictament musical, és a dir, si ens concentrem a triar un fet o persona per caracteritzar aquest trànsit del modern al contemporani, no hi ha ambivalència ni desviació possible: Beethoven i prou. En ell es resumeix, i especialment en les seves simfonies, tot el que s’havia dit i tot el que s’havia de dir. Però siguem justos, si bé l’òpera

com a espectacle romàntic per excel·lència del segle XIX s’escapa del seu poderós influx transformador, quan calgui transformar-la de debò, el mateix Wagner ja ens confessà: “*[la Novena] Només és possible que sigui immediatament seguida per la completa obra d’art de l’avenir, el «drama universal», del qual l’artista Beethoven ens ha forjat la clau.*” Així doncs, res no queda lliure de l’influx d’aquesta única veritat estètica el fonament de la qual rau en una inusitada capacitat comunicativa. La música de Beethoven ens és més propera, sens dubte, tal com ens és més proper escoltar parlar de llibertat, drets i democràcia. No volem dir que “ens agradi” més el Beethoven tripartit que el Mozart galant o el Haydn estructural. No, no..., simplement la música de Beethoven ens és més propera perquè està creada des d’una experiència vital com la nostra: que no concep el servilisme, la glorificació aliena ni el vinclament com a predestinacions divines (compte!..., que no han desaparegut, però ara són més humanes, miserablement humanes...). Així, Beethoven ens resulta humà tal com concebem el que és humà: amb tota la noblesa i tota la misèria; amb tota la brusquedat i tota la delicadesa; amb l’afany egoista i l’altruisme ingenu. Les seves *Simfonies* ens van mostrar l’aparició d’aquest personatge salvatge i indòmit que va arribar per quedar-se i que viu entre nosaltres: la llibertat.

Carlos Calderón Urrezitieta, doctor en humanitats, músic i historiador

Beethoven: mite i llegat

“Déu ha volgut que hi hagués un home tan gran com Beethoven i ens ha permès contemplar-lo. Déu ho ha volgut!” – Hector Berlioz (*Les meves memòries*)

El mite de Beethoven ultrapassa els gèneres artístics, les fronteres culturals i geogràfiques i és el signe d’una tradició i el símbol d’una modernitat que es renova contínuament.

Beethoven no és pas l’únic compositor amb aquesta dimensió, Bach o Wagner provoquen la mateixa fascinació. La seva universalitat, la pluralitat d’interpretacions al llarg de la història i la seva capacitat de sortir indemne de les recuperacions de la seva música el converteixen en un exemple únic en l’evolució de la música.

La llegenda Beethoven no ha deixat mai de créixer des de la seva mort. Després d’una llarga agonia, Beethoven mor el 26 de març de 1827, a les 17.45 h, al seu apartament de la Schwarzspanierhaus, a Viena. Arran de les informacions aparegudes a la premsa europea, gairebé mediàtiques, s’organitzen uns funerals importants: al costat de la desaparició assistim al naixement d’un mite; una metamorfosi que garanteix al músic una llarga vida pòstuma: la immortalitat.

El culte als grans homes, intensificat durant el segle XIX, va definir la dimensió intel·lectual de l’artista i la naturalesa del seu geni. Una derivada més de l’evolució va ser l’enorme influència sobre altres creadors. Des del 1830 el compositor s’imposa en l’imaginari col·lectiu com un profeta, i la seva vida, com una “llegenda daurada”; comença el seu culte com una religió. L’audició de les seves obres esdevé una experiència sacra i especialment les seves nou simfonies constitueixen “música absoluta” d’alt voltatge, transportadores i inspiradores.

L’aura sobre Beethoven s’escapa de la raó per la seva humanitat excepcional, el sentit elevat de la seva vocació i la visió moderna de les seves obres.

Durant el segle XIX la religió de l’art convida a celebrar la vida i obra de l’artista. Beethoven esdevé un objecte de culte. Això s’articula al voltant dels seus objectes

Marià Fortuny:
*Tres màscares de
Beethoven*, 1874
Gravat, 36,5x21 cm

quotidians o instruments musicals, ara relíquies, però també en relació amb les seves despulles, que seran enterrades tres vegades (el 1827, immediatament després de la seva mort; el 1863 a Währing, i el 1888 al cementiri central de Viena).

Beethoven encarna el mite de l’artista tràgic. L’existència del músic està marcada pel dolor: uns pares que van morir molt aviat, una paternitat absent, la sordesa. Aquesta darrera, que apareix quan encara no té trenta anys, i que és impensable per a un músic, revoluciona i inquieta un temperament poc mundà i tranquil. La llegenda amplifica l’experiència per tornar-nos una imatge d’un home que pateix, turbulent, un compositor solitari, marginal, que busca sense èxit ocupar un lloc a la societat i l’acceptació de la mateixa societat. Se’ns mostra en l’art un Beethoven tràgic i greu amb una mirada que mostra tot aquest món interior.

L’energia de Beethoven no només allibera una emoció estètica, sinó també una consciència política. La seva obra ha estat fruit d’apropriacions per part de causes polítiques (fins i tot de sentits contraris). L’*Oda a l’alegria* com a fetitxe sonor de la política és, en aquest sentit, paradigmàtica.

Monstre, demiürg, heroi, creador dels cants republicans, model d’inspiració romàntica i del dolor sublimat, Beethoven en si mateix ha estat constituït el punt de partida d’obres i peces del món literari, visual i musical. Són molts els artistes posteriors a la seva mort que han quedat atrapats per aquest cos de partitures. Beethoven té una identitat iconogràfica en si mateixa. Gustav Klimt, Joseph Beuys, Stanley Kubrick, Michael Haneke, John Baldessari, Andy Warhol, Max Ernst, Jean Cocteau, Jan Fabre, Jean-Michel Basquiat o Salvador Dalí, per esmentar només alguns dels que han treballat amb aquesta matèria.

La conquesta de públics tan diversos a tot el món i durant generacions ha fet que la seva obra exemplifiqui l’ideal de fraternitat artística entre els homes. Tot triomf té l’altra cara de la moneda: la banalització en forma de cançó de Miguel Ríos (*Himno a la alegría*), anuncis d’hamburgueses de McDonalds amb *Für Elise* o bé la *Cinquena Simfonia* per mostrar el nou model de bugies de Bosch.

Andy Warhol:
Beethoven, 1987
Serigrafia, 104x104 cm

Gustavo Dudamel ha triat Barcelona per oferir aquest extraordinari cos de partitures d'un creador d'unes dimensions que sobrepassen el marc de la música clàssica. Una música que s'adreça a la humanitat i la interpel·la.

Per a Dudamel, *"Beethoven simbolitza l'art abraçant tots els elements de la vida, de la societat, d'un continent, del món sencer, la complexitat humana, l'intent d'unir el món, les persones, mitjançant la música i l'art. Quan tens l'oportunitat de fer-ho des de la Primera Simfonia fins a la Novena, veure aquest canvi genial és una oportunitat única. Hem triat aquest moment per fer-ho perquè forma part d'un procés de maduresa; un nou cicle espiritual de l'orquestra. No volem imitar a ningú: Harnoncourt, Brüggen, Gardiner per un costat, o bé Karajan, Bernstein, Kleiber i Furtwängler abans. Per a nosaltres és l'inici d'un cicle, un altre de més profund i més visionari en el qual ens preguntem de quina manera afrontarem molta música"*.

D'altra banda, el director veneçolà assegura: *"Beethoven va ser lliure dins la seva disciplina. La seva referència de llibertat en el nostre temps és perfecta, perquè aquesta és la llibertat que nosaltres necessitem"*.

La integral de *simfonies* de Beethoven no és únicament un conjunt de partitures musicalment extraordinàries; Beethoven va saber incloure l'essència de tots els registres de la mateixa vida: des de l'alegria més pura fins al dolor més profund, passant per l'exaltació, el turment, la soledat, la joia, la mort... Un autèntic catàleg on poder reconèixer les emocions de l'individu en el seu pas per la vida. Visitar aquest monument és una invitació a escoltar-nos a nosaltres mateixos, tot escoltant Beethoven.

Terry Adkins:
Synapse, 2004
Vídeo, 18:01 min,
color i so

Víctor García de Gomar, director artístic adjunt del Palau de la Música Catalana

Clavé XXI, el projecte coral, social i educatiu del Palau

MÉS DE 1.500 INFANTS SOTA EL MESTRATGE DE L'ORFEÓ CATALÀ

El Projecte Clavé XXI és el projecte social i educatiu de la Fundació Orfeó Català- Palau de la Música Catalana que promou la pràctica coral entre infants i joves en situació de vulnerabilitat social. El projecte, coordinat des de l'Escola Coral de l'Orfeó Català,

consisteix en la creació de cors vinculats a entitats socials i escoles del districte de Citat Vella, Barcelona i diversos municipis catalans, que assagen setmanalment durant el curs. A final de temporada, aquests cors participen en dos concerts que se celebren a la Sala de Concerts del Palau de la Música Catalana i al qual són convidades les famílies dels cantaires. En l'actualitat el projecte està integrat per més de 1.500 infants i joves, en més de 60 cors.

El cant coral és una pràctica que, a més de fomentar l'expressió i la sensibilitat artística, treballa actituds, valors i habilitats tan diversos i rellevants com el treball en equip, l'autoestima, la responsabilitat, el respecte i el compromís.

Tu també pots col·laborar en aquest projecte per fer arribar el cant coral a nens i nenes del país:

Compte bancari:
ES9720389901046000487895
IBAN: CAHMESMMXXX

Més informació a:
www.orfeocatala.cat

Aquest projecte compta amb el suport d'Esteve i amb el patrocini de:

PALAU DE LA MÚSICA ORFEÓ CATALÀ

Biografies

Julianna Di Giacomo Soprano

Amb actuacions als principals teatres internacionals, s'ha guanyat la reputació de ser una de les joves sopranos *lirico-spinto* més emocionants de l'escena musical actual. Aquesta temporada torna a l'Òpera de Roma i al Maggio Musicale Fiorentino en dos rols verdians i fa una gira europea amb G. Dudamel i l'Orquesta Simón Bolívar. Darrerament ha estat protagonista de *Tosca* al Hollywood Bowl, sota la batuta de Dudamel.

Després de debutar al Metropolitan amb *Norma*, hi tornà com a Lina (*Stiffelio*) i Leonora (*Il trovatore*). També va cantar a l'Òpera de San Francisco (*Pagliacci*) i al Hollywood Bowl (*Requiem* de Verdi, amb Dudamel i la Filharmònica de Los Angeles). Va participar en les audicions de la *Vuitena* de Mahler a Los Angeles i a Caracas amb la Filharmònica de Los Angeles i l'Orquesta Simón Bolívar i encarnà el rol de Donna Anna (*Don Giovanni*) a l'Òpera de Los Angeles. També participà al Lincoln Center en la celebració del 150è aniversari de Puccini i actua sovint al Cincinnati May Festival amb James Conlon.

A Europa ha debutat més recentment, amb la Bayerische Staatsoper, i va ser contractada pel Teatro alla Scala, La Fenice de Venècia, Teatro Massimo de Palerm, les famoses Terme di Caracalla de Roma, Teatro de la Maestranza, Teatro Real de Madrid, Opéra de Montpellier, amb representacions d'*Il trovatore*, *Otello* i *Un ballo in maschera* amb Zubin Mehta i la Filharmònica d'Israel, etc. En concert, ha cantat la *Novena* de Beethoven amb Dudamel i la Filharmònica de Viena, i el *Requiem* de Verdi amb la Deutsches Symphonie-Orchester de Berlín, Orchestre National de França, al Théâtre des Champs Élysées amb Daniele Gatti i al Teatro Comunale de Florència amb Zubin Mehta.

Nascuda a Santa Monica (Califòrnia), es graduà amb el programa Merola de l'Òpera de San Francisco i amb el programa pedagògic de l'Òpera de Santa Fe.

Tamara Mumford Mezzosoprano

Aquesta temporada torna al Metropolitan en una nova producció de *L'amour de loin* de Kaija Saariaho i actua en concert amb les filharmòniques de Berlín i Nova York i les simfòniques de Boston, San Francisco i Simón Bolívar de Veneçuela en gira europea.

Graduada pel Lindemann Young Artist Development Program de la Metropolitan Opera, des que hi debutà ha participat en més de 140 representacions, amb un repertori que inclou produccions d'*Anna Bolena*, *Rigoletto*, *Ariadne auf Naxos*, *Il Trittico*, *Parsifal*, *Idomeneo*, *Cavalleria rusticana*, *Nixon in China*, *The queen of spades*, la *Tetralogia* wagnerina, *La flauta màgica*, *El somni d'una nit d'estiu* i *Wozzeck*.

Els seus projectes operístics inclouen, entre d'altres, actuacions al Caramoor Festival, Òpera de Filadèlfia (rol protagonista de l'estrena americana de *Phaedra* de Henze i estrena absoluta de *Yardbird* de Daniel Schnyder), Glyndebourne Opera Festival i BBC Proms (*L'incoronazione di Poppea*) i *Suor Angelica* i *Gianni Schicchi* amb l'Orchestra Sinfonica Giuseppe Verdi de Milà, a Itàlia.

Tamara Mumford també conrea el repertori de concert. Ha col·laborat amb Dudamel i la Filharmònica de Los Angeles en gira pels Estats Units i Europa i en l'estrena absoluta de l'oratori de John Adams *The gospel according to the other Mary*. Altres projectes inclouen actuacions amb la Filharmònica de Nova York, les simfòniques de San Francisco, Dallas i Oregon, la Met Chamber Orchestra i James Levine i la Filharmònica de la Ràdio Neerlandesa, en els festivals de Ravinia, Marlboro i Tanglewood, entre molts d'altres. En recital, ha actuat a Nova York, a la Fundació Marilyn Horne i al Metropolitan Museum of Art, i a Filadèlfia a la Philadelphia Chamber Music Society.

Nascuda a Sandy (Utah) té una extensa discografia i ha rebut nombrosos premis i distincions.

Biografies

Joshua Guerrero Tenor

Aquesta temporada ha tornat a l'Òpera de Los Angeles amb el rol de Macduff (*Macbeth*), sota la batuta de James Conlon, un paper amb el qual ja havia debutat a l'Òpera de Zuric amb direcció de Gianandrea Noseda. Va debutar a l'English National Opera amb *Rigoletto* i participa en una gira europea amb Gustavo Dudamel i l'Orquesta Simón Bolívar interpretant la *Novena Simfonia* de Beethoven, obra que també ha cantat amb la Simfònica de Baltimore i Marin Alsop, com també *La Creació* de Haydn amb Dudamel i la Filharmònica de Los Angeles. Igualment ha cantat a l'Òpera de Los Angeles (*Moby Dick* de Jake Heggie), Òpera Nacional de Bordeus (*Simon Boccanegra*), Teatro de la Maestranza de Sevilla (*L'elisir d'amore*) i Òpera de Santa Fe (*Roméo et Juliette*).

Altres treballs recents seus inclouen una gala especial en honor de Plácido Domingo al Festival de Salzburg, *Les noces de Figaro* a l'Òpera de Los Angeles i una nova producció de *The ghosts in Versailles* de John Corigliano i de *La bohème*, amb Gustavo Dudamel i l'Orquesta Simón Bolívar.

Joshua Guerrero és graduat pel Domingo-Colburn-Stein Young Artist Program; va ser premiat al concurs Operalia 2014 i va rebre el Richard Tucker Career Grant 2016.

Soloman Howard Baix

Recentment graduat al Kennedy Center per a les Arts Escèniques de l'Òpera de Washington, ha rebut grans lloances per les seves vives actuacions als grans escenaris d'òpera i oferint concerts arreu del món. La temporada 2016-17 ha tornat al Metropolitan amb *Aida* i per interpretar la *Novena* de Beethoven amb la National Symphony Orchestra i Christoph Eschenbach, i amb Gustavo Dudamel i l'Orquesta Simón Bolívar als escenaris més emblemàtics (Palau de la Música Catalana, Elbphilharmonie d'Hamburg i Musikverein de Viena).

També ha encarnat els personatges de Fafner de *L'or del Rin* i de Siegfried a l'Òpera Nacional de Washington en una èpica presentació de *L'anell del nibelung* dirigida escènicaament per Francesca Zambello i musicalment per Philippe Auguin. Aquesta temporada també ha debutat a l'Òpera de Santa Fe com a Commendatore (*Don Giovanni*) i a l'Òpera Nacional de Bordeus en una nova producció de *Simon Boccanegra*.

Punts culminants recentment són *La flauta màgica* i *Macbeth* al Gimmerglass Festival. Per a la Washington National Opera ha creat els personatges de Frederick Douglass i Martin Luther King, en l'estrena de la versió revisada d'*Appomattox*, composta per Philip Glass.

Notables audicions seves en concert inclouen *Die erste Walpurgisnacht* de Mendelssohn al Carnegie Hall, amb l'Oratorio Society de Nova York; *Der Rosenkavalier* d'Strauss, amb la National Symphony Orchestra dirigida per Christoph Eschenbach; *Messiah* de Händel, *Missa Nelson* de Haydn, el *Requiem* de Fauré amb la Simfònica de Baltimore, el paper protagonista de *Porgy and Bess* amb l'Orquesta Simfònica Nacional de Txèquia, i *A child of our time* de Tippett, a la catedral de Saint John de Nova York.

Soloman Howard és graduat per la Manhattan School of Music i la Morgan State University.

Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana

És un dels cors professionals més prestigiosos de l'Estat espanyol. Va ser creat per l'Orfeó Català l'any 1990 amb la missió de difondre la música coral universal, promoure la recuperació del patrimoni musical català i fomentar la nova creació. Jordi Casas i Bayer en fou el director durant els primers 21 anys. Des del setembre del 2011 al juny del 2016, Josep Vila i Casañas va ser el director titular. Des d'aquest mes de setembre ho és Simon Halsey. La qualitat de cadascun dels components, als quals s'exigeix un alt nivell vocal i artístic, aporta al grup un potencial que li ha permès de travessar fronteres i esdevenir un referent internacional. Ha estat dirigit per grans mestres, com René Jacobs, Marc Minkowski, Kent Nagano, Simon Rattle, Gustavo Dudamel, Daniel Barenboim, Cristophe Rousset i Vladimir Jurowski. Des de l'any 2010 la formació és membre de The European Network for Professional Chamber Choirs (TENSO). La temporada passada el Cor va protagonitzar una gira amb Les Musiciens du Louvre, dirigits per Marc Minkowski.

Pel que fa a propers compromisos internacionals, cal destacar una nova col·laboració amb J-Ch. Spinosi i el seu Ensemble Matheus, amb un doble concert el 18 de juny al Château de Versailles en què s'oferirà el *Requiem* de Mozart i la *Missa de la coronació*, també de Mozart. Així mateix, la formació actuarà el proper mes d'agost, per primera vegada, al Proms de la BBC, un dels més grans festivals de música clàssica, que se celebra a Londres.

Orfeó Català

És un dels cors *amateurs* de referència del país, fundat el 1891 per Lluís Millet i Amadeu Vives per difondre el repertori coral català i universal i vetllar per l'excel·lència artística de les seves interpretacions. Des del setembre del 2016 Simon Halsey n'és el director titular, prenent el relleu a Josep Vila i Casañas. Josep Bufoorn és el pianista del cor. Té la seu al Palau de la Música Catalana, declarat Patrimoni Mundial per la UNESCO.

L'Orfeó ha interpretat les obres més representatives del repertori coral, tot protagonitzant primeres audicions al nostre país d'obres importants (*Missa en Si menor* de Bach o *Les estacions* de Haydn). Ha estat dirigit per primeres batutes internacionals (R. Strauss, C. Saint-Saëns, P. Casals, Z. Mehta, F. Brüggen, M. Rostropóvitx, Ch. Dutoit, L. Maazel, D. Barenboim, S. Rattle i G. Dudamel, entre d'altres). El 2013 el cor va debutar a la Konzerthaus de Viena, el 2014 va actuar a la Sala Gulbenkian de Lisboa, el 2015 al Royal Festival Hall de Londres i al Cadogan Hall, i el 2016 va fer una gira per Itàlia amb la Mahler Chamber Orchestra, dirigits per D. Gatti. El mes de maig del 2016 l'Orfeó va iniciar les celebracions del seu 125è aniversari amb un concert al Palau de la Música Catalana.

Quant a propers projectes internacionals, destaquen els concerts del Cor a Londres el proper mes d'agost amb una actuació en solitari a la Southwark Cathedral i el debut de la formació al Proms de la BBC, un dels més grans festivals de música clàssica, que se celebra a la capital anglesa.

Biografies

Orquesta Sinfónica Simón Bolívar de Venezuela

Fundada per José Antonio Abreu, és el col·lectiu més emblemàtic del Sistema de Orquestas y Coros Juveniles e Infantiles de Venezuela. Els seus 170 membres –nomenats Artistes per a la Pau per la UNESCO– s’han format amb el programa acadèmic d’El Sistema, han participat en classes magistrals de professors de renom i han actuat amb directors emblemàtics com Sir S. Rattle, C. Abbado, D. Barenboim, K. Penderecki, E. P. Salonen i L. Maazel, entre d’altres.

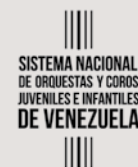
Els darrers anys ha realitzat nombroses gires internacionals, amb grans elogis de la crítica i del públic, i ha participat en festivals com els BBC Proms, Edimburg, Schleswig-Holstein, Lucerna, Salzburg, Istanbul, Berlin in Lights del Carnegie Hall i Semperoper de Dresden.

També ha estat acollida per les sales més prestigioses d’Europa, Àsia i Amèrica (Royal Festival Hall de Londres, Konzerthaus de Viena, La Scala de Milà, Salle Pleyel de París, Accademia di Santa Cecilia, Teatro Colón de Buenos Aires i altres auditoris destacats a Oslo, Estocolm, Sant Petersburg, Moscou, Varsòvia, Atenes, Madrid, Barcelona, Zuric, Pequín, Seül, Tòquio, Chicago, Filadèlfia, Washington, San Francisco, Los Angeles, Toronto, Mont-real i Bogotà).

L’OSSBV ha estat orquestra resident del Festival de Pasqua de Lucerna i del Walt Disney Hall, com a part d’un projecte en què Dudamel va dirigir les nou simfonies de Mahler a Los Angeles i Caracas, amb la Filharmònica de Los Angeles i l’OSSBV. El 2015, a La Scala de Milà va oferir tres concerts i va participar en vuit representacions de *La bohème*.

L’orquestra i Dudamel enregistren per a Deutsche Grammophon i ja han publicat gravacions de les *Simfonies núm. 5 i núm. 7* de Beethoven, la *Cinquena* de Mahler, un àlbum Txaikovski amb la *Simfonia núm. 5* i *Francesca da Rimini*, i el superèxit *Fiesta*, amb obres de compositors llatinoamericans. El gener del 2013 va enregistrar la banda sonora de la pel·lícula d’Alberto Arvelo *El Libertador*, composta per Gustavo Dudamel.

L’OSSBV agraeix el generós suport de la Hilti Foundation per a la compra d’instruments.

Gustavo Dudamel Director

Com a director simfònic i operístic de renom internacional, el mou el profund convenciment que la música uneix i inspira els homes de totes les edats. Com a director artístic i musical de la Filharmònica de Los Angeles i director musical de l’Orquesta Simón Bolívar, el seu lideratge musical s’estén dels més grans auditoris fins a les aules, cinemes i plataformes digitals globals. També actua com a convidat en institucions musicals famoses: enguany fa una gira europea amb la Filharmònica de Berlín i ha estat el director més jove del Concert d’Any Nou de la Filharmònica de Viena.

Després de vuit temporades, ha prorrogat fins a la 2021-22 el seu contracte amb la Filharmònica de Los Angeles, i hi ha desenvolupat la Jove Orquestra de Los Angeles (YOLA), seguint El Sistema de Venezuela. Amb la YOLA, Dudamel apropa la música als nens de comunitats de Los Angeles poc afavorides, i inspira iniciatives similars als EUA i a Europa.

Sota la seva direcció, la Filharmònica de Los Angeles té una notable audiència i una profunda programació que inclou el millor i el més audaç de la nova música, amb estrenes i encàrrecs a John Adams, Philip Glass, Arvo Pärt, Sofia Gubaidulina, Witold Lutoslawski i Kaija Saariaho.

El treball a Veneçuela constitueix la pedra angular del seu compromís amb els joves. Com a director musical de tot el projecte, dedica unes 25 setmanes anuals a les orquestres i els nens d’El Sistema. I continua liderant l’Orquesta Simón Bolívar, al país i a l’estranger: després d’una gira europea a final d’estiu del 2016, plegats van iniciar la temporada del Carnegie Hall de Nova York, i ara interpreten la integral de les simfonies de Beethoven a Viena, Barcelona i a la nova Elbphilharmonie d’Hamburg.

Artista de Deutsche Grammophon des del 2005, té una extensa discografia i molts DVD, amb els moments més significatius de la seva carrera, oferint autors com John Adams, Mendelssohn i Mahler (*Simfonies núm. 5, 7 i 9*). Una única audició de la *Simfonia dels Mil* de Mahler, amb la Filharmònica de Berlín, la Sinfónica Simón Bolívar i mil cantaires de tot Veneçuela, va ser gravada en DVD/Blu-ray i retransmesa en directe als cinemes dels Estats Units i el Canadà.

Nascut el 1981 a Veneçuela, on es formà, l’accés a la música per a tots és la pedra angular de la seva filosofia professional, ètica i filantròpica.

Discografia

Ludwig van Beethoven:
Les nou Simfonies. Obertures *Egmont*
i *Coriolà*

Orquesta Sinfónica Simón Bolívar de Venezuela. Gustavo Dudamel, director. Deutsche Grammophon (propera publicació).

Wiener Philharmoniker. Wilhelm Furtwängler, director. EMI.

Wiener Philharmoniker. Leonard Bernstein, director. Deutsche Grammophon.

Wiener Philharmoniker. Karl Böhm, director. Deutsche Grammophon.

The Cleveland Orchestra. George Szell, director. Sony.

Berliner Philharmoniker. Simon Rattle, director. Berliner Philharmoniker Recordings.

Berliner Philharmoniker. Herbert von Karajan, director. Deutsche Grammophon.

Berliner Philharmoniker. Claudio Abbado, director. Deutsche Grammophon.

The Chamber Orchestra of Europe. Nikolaus Harnoncourt, director. Teldec.

Orchestre Révolutionnaire et Romantique. John Eliot Gardiner. Archiv Produktion.

Philharmonia Orchestra. Otto Klemperer, director. EMI.

NBC Symphony Orchestra. Arturo Toscanini, director. RCA.

Staatskapelle Berlin. Daniel Barenboim, director. Teldec.

West-Eastern Divan Orchestra. Daniel Barenboim, director. Decca.

The Orchestra of the Eighteenth Century. Frans Brüggen, director. Glossa.

Selecció a càrrec de **Javier Pérez Senz**, periodista i crític musical

Aquell any...

	1800	1803	1805	1807		1808	1813	1814	1828
Música	Beethoven estrena la seva <i>Primera Simfonia</i> al Burgtheater de Viena. El compositor dedica l'obra al baró Van Swieten, amic seu i també de Mozart i Haydn.	Beethoven torna a dirigir l'estrena d'una de les seves simfonies, la <i>Segona</i> . Serà novament a Viena, al Teather an der Wien.	Amb el sobrenom d'“Heroica”, Beethoven estrena la seva <i>Tercera Simfonia</i> , inicialment dedicada a Napoleó. Ell mateix la dirigeix al Theater an der Wien.	La <i>Quarta Simfonia</i> de Beethoven s'estrena en un concert privat que té lloc a Viena, a la residència del príncep Franz Joseph von Lobkowitz.	Música	Beethoven estrena en una mateixa vetllada la <i>Cinquena</i> i la <i>Sisena Simfonies</i> , a més de la <i>Fantasia Coral</i> i el <i>Concert per a piano núm. 4</i> , entre altres obres.	El Theater an der Wien acull de nou l'estrena d'una nova simfonia de Beethoven, la <i>Setena</i> , dirigida –com les anteriors– pel compositor.	Beethoven dirigeix a Viena l'estrena de la seva <i>Vuitena Simfonia</i> , només un parell de mesos després d'haver donat a conèixer la <i>Setena</i> .	Ludwig van Beethoven estrena la seva <i>Novena</i> i última simfonia al Theater am Kärntnertor, el Teatre de la Cort Imperial de Viena.
Història	L'exèrcit anglès pren el control de l'illa de Malta i n'expulsa les tropes franceses de Napoleó Bonaparte que l'havien ocupada dos anys abans.	Napoleó ven als Estats Units, per uns quinze milions de dòlars, Louisiana i altres territoris fins aleshores de domini francès a l'Amèrica del Nord.	La Marina Reial Britànica (Royal Navy), comandada pel vicealmirall Horatio Nelson, derrota l'exèrcit francoespanyol a la Batalla de Trafalgar, davant les costes de Barbate, a Cadis.	Neix a Niça, aleshores territori del Regne de Sardenya-Piemont, Giuseppe Garibaldi, militar i polític italià, figura clau en la unificació d'Itàlia, amb l'anomenat Risorgimento.	Història	Comença la Guerra d'Independència d'Espanya contra França, que s'allargarà fins al 1814. José Bonaparte, germà de Napoleó, en serà nomenat rei: Josep I d'Espanya.	Després d'alliberar el territori occidental de Veneçuela del domini espanyol, Simón Bolívar rep el títol de <i>Libertador y Capitán General de los Ejércitos de Venezuela</i> .	Ferran VII, el Desitjat, torna a Espanya, anul·la les corts de Cadis i deroga la constitució. Així restaura la monarquia absoluta i la Inquisició.	Neix a Barcelona Francesc Pi i Margall, polític i president de la Primera República Espanyola entre els mesos de juny i juliol del 1873.
Art	Jacques-Louis David pinta l'oli <i>Madame Récamier</i> . El quadre, que es pot veure al Museu del Louvre, retrata Juliette Récamier, la dona d'un banquer.	Neix a Barcelona Francesc Xavier Parcerisa i Boada, dibuixant i pintor. És considerat un dels principals introductors de la litografia a Espanya.	Francesc Rodríguez Pumat pinta <i>Autoretrat</i> , la seva obra més coneguda. Actualment es pot veure a la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi.	Caspar David Friedrich comença a pintar l'oli <i>La creu a la muntanya</i> (també conegut amb el nom d' <i>Altar de Tetschen</i>), la seva primera gran obra.	Art	Finalitza la construcció del Parc del Laberint d'Horta. L'obra, d'estil neoclàssic, va ser dissenyada per l'arquitecte Domenico Bagutti i el jardiner Joseph Delvalet.	A l'illa d'Haití s'acaba la construcció del Palau de Sans Souci, obra d'Henri Christophe. El 1982 va ser declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.	Goya pinta <i>El dos de maig de 1808</i> a Madrid i <i>El tres de maig</i> , que descriu l'execució de presoners espanyols en mans de soldats francesos.	Eugène Delacroix pinta <i>La massacre de Quíos</i> (<i>Scène des massacres de Scio</i>), que reproduïx un episodi de la Guerra d'Independència de Grècia contra els turcs.
Cultura	A Washington DC es funda la Biblioteca del Congrés dels Estats Units, que amb el temps es convertirà en una de les més importants del món.	L'escriptor i filòsof alemany Johann Gottfried von Herder mor a la ciutat de Weimar. Figura clau en el naixement del Romanticisme alemany.	L'escriptor alemany Friedrich Schiller mor a la ciutat de Weimar. És autor d'obres com <i>Guillem Tell</i> o <i>Don Carlos</i> i de l' <i>Oda a l'alegria</i> .	S'inaugura el Théâtre des Variétés, un dels teatres parisencs més antics encara en actiu. La primera obra que s'hi representa és <i>Le panorama de Momus</i> de Désaugiers.	Cultura	Goethe publica la primera part de <i>Faust</i> , la seva obra més important. La segona part no s'editarà fins a l'any 1832, després de la mort de l'autor.	Es publica <i>Orgull i prejudici</i> , probablement la novel·la més coneguda de l'escriptora anglesa Jane Austen. Està considerada una de les primeres comèdies romàntiques.	L'escriptor escocès Walter Scott, considerat el pare de la novel·la històrica, publica de manera anònima <i>Waverley</i> , la seva primera novel·la, amb una gran acollida.	George Gordon Byron, poeta anglès conegut com a Lord Byron, mor a Grècia, on havia anat a lluitar al costat dels grecs per la seva independència.
Ciència	El físic italià Alessandro Volta inventa la primera bateria elèctrica: la pila voltaica o pila de Volta, és a dir, la mare de totes les piles.	Luke Howard publica un treball amb la seva classificació dels núvols en funció de la forma. Aquesta classificació és la que es fa servir habitualment encara avui.	El científic i oficial de la Marina britànica Francis Beafort crea l'escala de Beafort d'intensitat del vent. Té dotze graus, que van de la calma a l'huracà.	El físic i químic anglès Humphry Davy descobreix dos elements químics, el potassi i el sodi, aplicant l'electròlisi (aïllant-los aplicant electricitat).	Ciència	Amb la publicació del llibre <i>A new system of chemical philosophy</i> (Un nou sistema de filosofia química), el químic anglès John Dalton exposa la seva teoria atòmica.	Mor a París el matemàtic, físic i astrònom Joseph-Louis Lagrange. D'origen italià, és un dels científics europeus més destacats del seu temps.	Neix l'empresari i farmacèutic suís d'origen alemany Henri Nestlé, creador de la <i>farine lactée</i> , un substitut de la llet materna per reduir l'alta mortalitat infantil.	Sadi Carnot publica <i>Réflexions sur la puissance motrice du feu et sur les machines propres à développer cette puissance</i> , on exposa els principis bàsics de la termodinàmica.

Formacions

Orquesta Sinfónica Simón Bolívar de Venezuela

Director fundador José Antonio Abreu	Luis Fernández	Clarinet baix Carlos Escalona	Juan Carlos Silva
Director executiu Eduardo Méndez	Mary Francis Alvarado		Simón González
Director executiu adjunt Valdemar Rodríguez	Miguel Jeréz	Fagots Gonzalo Hidalgo	Víctor Villarroel
Director musical Gustavo Dudamel	Pedro González	Daniel García	
	Samuel Jiménez	Edgar Monrroy	
	Pedro Rondón	Aura Moreno	
	Richard Urbano	Werner Díaz	
Violins I Alejandro Carreño	Violoncel Edgar Calderón	Contrafagot Aquiles Delgado	Teclats Wilma Sánchez
Boris Suárez	Aimon Mata		
Carlos Vegas	Carlos Ereú		
Jesús Pinto	Abner Padrino	Trompes Daniel Graterol	
Eduardo Salazar	César Giuliani	Danny Gutiérrez	
Douglas Isasis	Frank Valderrey	Edgar Aragón	
Anna Virginia González	Jhonn Rujano	José Giménez	
Ebert Ceballo	Leandro Bandrés	Reinaldo Albornoz	
Emirzeth Henríquez	Mónica Frías	José León	
Felipe Rodríguez	Ricardo Corniel	Nelson Yovera	
Héctor Robles	Yackson Sánchez	Javier Mijares	
Janeth Sapienza			
Jorge Velásquez	Contrabaixos Claudio Hernández	Trompetes Tomás Medina	
Luis Adolfo González	Jorge Ali Moreno	Gaudy Sánchez	
Luis Barazarte	Freddy Adrian	Andrés Ascanio	
Luis Navarro	Luis Peralta	Arsenio Moreno	
Nicole Rodríguez	Carlos Rodríguez	Jonathan Rivas	
Oriana Suárez	Nathaly Algindi	Leafar Riobueno	
Verónica Balda	Manuel Ruíz	Luis Alfredo Sánchez	
	Miguel Jiménez	Miguel Tagliafico	
	Carlos Sánchez*	Oscar López	
		Román Granda	
Violins II Moisés Medina	Flautes Alexis Angulo	Victor Caldera	
Alirio Vegas	Aron García	Werlink Casanova	
William González	Diego Hernández	Wilfrido Galarraga	
Gregory Mata	Engels Gómez		
Adriana Von Buren	Fernando Martínez	Trombons Pedro Carrero	
Alessandro Lugo	Yaritzy Cabrera	Alejandro Díaz	
Anderson Briceño	Emily Ojeda	Edgar García	
Carlos Luis Perdomo		Jackson Murillo	
Daniel Herrera	Oboés Elly Saúl Guerrero	Leudy Inestroza	
Daniel Sánchez	Hairin Colina	Lewis Escolante	
Enrique Carrillo	Luis González		
Enrique Carrillo	Néstor Pardo	Trombons baixos Francisco Blanco	
Gleirys Gómez	Daniel Vielma	Alexander Medina	
Imanuel Sandoval		Jhonder Salazar	
Israel Méndez	Corn anglès Rosmery Vargas*	Lisandro Laya	
José Guede			
Juan Pérez			
Oswaldo Martínez			
Patricio Meriño			
Ronnie Morales			
William López			
Jairo González			
Violes Ismel Campos	Clarinets David Medina	Tubes Lewis Pantoja	
Luis Aguilar	Ranieri Chacón	Igor Martínez	
Carlos Corales	Victor Mendoza		
David Peralta	Henry Pérez		
Fabiana Alvarez		Percussió Félix Mendoza	
Greymer Mendoza		Ramón Granda	
		Acuarius Zambrano	

Cor de Cambra del Palau de la Música

Director Simon Halsey			
Sopranos Natalia Casasús	Contralts Assumpta Cumí	Tenors Aniol Botines	Baixos Esteve Gascón
Araceli Esquerra	Toni Gubau	Josep Camós	David Pastor
Maite Estrada	Magda Pujol	Eloi Llamas	Dani Morales
Miriam Garriga	Mariona Llobera	Jordi González	Quim Piqué
	Montse Trias	Marc Rendón	German de la Riva

Orfeó Català

Director Simon Halsey			
Sotsdirector Pablo Larraz			
Sopranos Tamar Aguilar	Contralts Cristina Arribas	Tenors Antoni Agramont	Baixos Esteban Ballestar
Mónica Arbeláez	Dolors Boatella	José Rodrigo Aguilar	Adrián Bernal
Elisenda Ardèvol	Cristina Blasi	Lluc Bosque	Mathieu Bosi
Ana Belén Ayala	Laura Capellà	Jose Cabrero	Marc Canals
M. del Mar Calvet	Conxa Fernández	Christian Camino	Eduard Capell
Aida Camara	Imma García	Marc Caralt	Eduard Casanova
Marta Camón	Dolors Graupera	Fabián Conesa	Roger Casanova
Teresa Canal	Judith Hämmerling	César Cortés	Joan Climent
Laia Canet	Alison Keene	Xavier Cos	José Àngel González
Mireia Carmona	Edith López	Alberto Espinosa	Hirotooshi Kikuchi
Sandra Castelltort	M. Àngels Lorés	Joan Francesc Folqué	Ferran Marquina
Beatriz Cordero	Anna Muñoz	Carles González	Alex Martínez
Núria Custal	Maite Rodríguez	Carles Masdeu	Alberto Palacin
M. Mar Giné	Anna Rosés	Òscar Puigardeu	Albert Pàmies
Lidia Guaras	Isis Royo	Joan Sans	Manuel Raventós
Iris López	Gal·la Santiago	Albert Santasusagna	Ludwing Rucker
Berta Manresa	Marta Solé		Albert Torrens
Elionor Martínez	Montserrat Suriñach		Lluís Vergés
Carla Mateo	Glòria Vicens		
Imma Mostazo			
Judit Muñoz			
M. Lluïsa Sans			
Brenda Sara			
Núria Valdivieso			
Mireia Valls			

Textos

Ludwig van Beethoven (1770-1827) *Simfonia núm. 9, en Re menor, op. 125, “Coral”*

An die freude

Recitatiu (baix)

*O Freunde, nicht diese Töne!
Sondern lasst uns angenehmere
anstimmen, und freudenvollere.*

Solistes

*Freude, schöner Götterfunken
Tochter aus Elysium,
wir betreten feuertrunken,
Himmlische, dein Heiligtum!
Deine Zauber binden wieder,
was die Mode streng geteilt:
alle Menschen werden Brüder,
wo dein sanfter Flügel weilt.
Wem der grosse Wurf gelungen,
eines Freundes Freund zu sein,
wer ein holdes Weib errungen,
mische seinen Jubel ein!
Ja, wer auch nur eine Seele
sein nennt auf dem Erdenrund!
Und wer's nie gekonnt, der Stehle
weinend sich aus diesem Bund!
Freunde trinken alle Wessen
an den Brüsten der Natur,
alle Guten, alle Bösen
folgen ihrer Rosenpur.
Küsse gab sie uns und Reben,
einen Freund, geprüft im Tod;
Wollust ward dem Wurm gegeben,
und der Cherub steht vor Gott.*

Tenor solista i cor masculí

*Froh wie seine Sonnen fliegen
durch, des Himmels prächtgen Plan,
laufet, Brüder, eure Bahn,
freudig, wie ein Held zum Siegen.
Laufet, Brüder, eure Bahn!*

Himne a l’alegria

Germans: a fora tristeses!
Altres cants més joiosos
entonats ara sien,
de joia ressonant.

Joia, que ets dels déus guspira
generada dalt del cel:
vent de foc el pit respira
sota els plecs del teu sant vel.
Si ajuntar-se els cors demanen,
que un mal vent va separant,
tots els homes s’agermanen
on tes ales van tocant.
Si fortuna generosa
ens ha dat un bon company
o companya graciosa
cantarem amb més afany.
Sols si un cor hem fet ben nostre
forta veu podrem lluir;
però més d’un, girant el rostre,
fugirà plorant d’aquí.
Joia tots voldríem heure
bo i seguint son pas florit,
i de joia tot s’abeura
de Natura en l’ample pit.
Joia és bes i primavera,
joia bons amics ens féu;
goig fou dat al cuc en terra
goig a l’àngel prop de Déu.

Goig! Els astres canten Glòria;
van pel cel, rient, triomfants.
Goig! correm rient, germans;
hèroes som cantant victòria.
Abraceu-vos, homes, ara!

Cor

*Freude, schöner Götterfunken
Tochter aus Elysium,
wir betreten feuertrunken,
Himmlische, dein Heiligtum!
Deiner Zauber binden wieder,
was die Mode streng geteilt:
alle Menschen werden Brüder,
wo dein sanfter Flügel weilt.
Seid umschlungen, Millionen!
Diese Kuss der ganzen Welt!
Brüder, überm Sternenzelt
muss ein lieber Vater wohnen.
Ahnest du den Schöpfer, Welt?*

*Such ihn überm Sternenzelt!
Über Sternen muss er wohnen,
Freude, schöner Götterfunken
Tochter aus Elysium,
wir betreten feuertrunken,
Himmlische, dein Heiligtum!
Seid umschlungen, Millionen!
Diesen Kuss der ganzen Welt!
Ihr stürzt nieder, Millionen?
Anhest du den Schöpfer, Welt?
Such ihn überm Sternenzelt!
Brüder, überm Sternenzelt
muss ein lieber Vater wohnen!*

Solistes i cor

*Freude, Tochter aus Elysium,
deine Zauber binden wieder,
was die Mode streng geteilt!
Alle Menschen werden Brüder,
wo dein sanfter Flügel weilt.
Seid umschlungen, Millionen!
Diessen Kuss der ganzen Welt!
Brüder, überm Sternenzelt
muss ein lieber Vater wohnen.
Freude, schöner Götterfunken,
Tochter aus Elysium–
Freude, schöner Götterfunken.*

Friedrich von Schiller

Joia que ets dels déus guspira
generada dalt del cel:
vent de foc el pit respira
sota els plecs del teu sant vel.
Si ajuntar-se els cors demanen,
que un mal vent va separant,
tots els homes s’agermanen
on tes ales van tocant.
Abraceu-vos, homes, ara!
Un gran bes inflama els cels:
Germans, sobre els bells estels
hi ha l’Amor immens d’un Pare.
Humilia’t, oh món, ara.

Criador de terra i cels,
dins la llum de mil estels,
dins la llum cerquem-te encara!
Joia que ets dels déus guspira
generada dalt del cel:
vent de foc el pit respira
sota els plecs del teu sant vel.
Abraceu-vos, homes, ara!
Un gran bes inflama els cels!
Germans, sobre els bells estels
hi ha l’Amor immens d’un Pare.

Si ajuntar-se els cors demanen,
que un mal vent va separant,
tots els homes s’agermanen
on tes ales van tocant.
Abraceu-vos, homes, ara!
Un gran bes inflama els cels!
Germans, sobre els bells estels
hi ha l’Amor immens d’un Pare.
Joia, que ets dels déus guspira
generada dalt del cel.
Joia, que ets dels déus guspira.

Traducció: Joan Maragall

CONCERT EXTRAORDINARI

GUSTAVO DUDAMEL & FILHARMÒNICA DE VIENA

14 DE GENER DE 2018

Després del gran èxit de l'emblemàtic concert d'any nou, Gustavo Dudamel es torna a posar al capdavant de la Filharmònica de Viena en un dels grans esdeveniments de la temporada, per interpretar Mahler i Berlioz.

Entrades ja a la venda: www.auditori.cat

Amb el patrocini de:

Barceló
HOTELS & RESORTS

Fes Palau, fes Beethoven!

La revolució musical

DIUMENGE 19.03.17

*Sonata
Primavera*

Pinchas Zukerman
i Yefim Bronfman

DISSABTE, 22.04.17

*Simfonia
núm. 9*

O. Simfònica del Vallès

DIMECRES 10.05.17

*Concert
per a piano
núm. 3*

BBC Philharmonic,
Rudolf Buchbinder
i Juanjo Mena

DIUMENGE 26.03.17

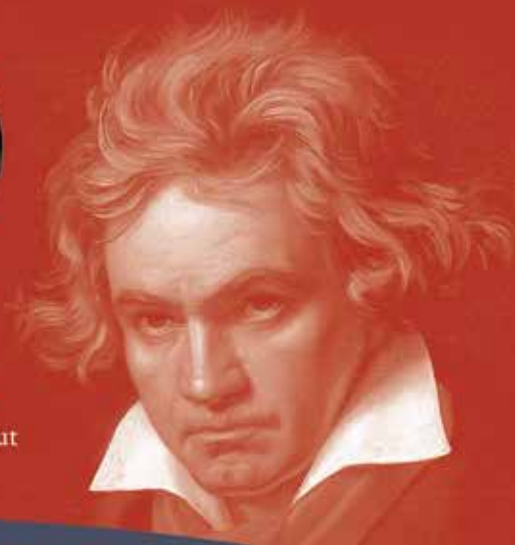
*Big Bang
Beethoven*

DIMARTS 02.05.17

*Sonates
i Rondós*

Kristian Bezuidenhout

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEO
CATALÀ

Venda d'entrades
a www.palaumusica.cat
i a Taquilles del Palau

Taquilles del Palau de la Música
902 442 882
taquilles@palaumusica.cat

Propers concerts al Palau

Palau 100
DIUMENGE, 19.03.17

18.00 h

Pinchas Zukerman, violí
Yefim Bronfman, piano

W. A. Mozart: *Sonata en Do major, KV 296*

F. Schubert: *Sonata "Duo" per a violí i piano en La major, D. 574*

L. van Beethoven: *Sonata per a violí i piano, op. 24, "Primavera"*

Preu: 15, 25, 30, 50 i 80 euros

Concerts Familiars al Palau
DIUMENGE, 26.03.17 – 10.00 i 12.00 h

Big Bang Beethoven

Fragments de simfonies, sonates i rondós de Ludwig van Beethoven.

Eduard Iniesta, arranjaments i direcció musical
Enrique Cabrera, direcció coreogràfica

Preu: 11 euros

Palau Bach
DILLUNS, 10.04.17 – 20.30 h

Akademie für Alte Musik Berlin
RIAS Kammerchor

Sunhae Im, soprano

Benn Schachtner, contratenor

Julian Prégardien, Evangelista i tenor

Johannes Wiesser, Christus i baix

René Jacobs, director

J. S. Bach: *Passió segons sant Mateu, BWV 244*

Preus: 20, 35, 45, 70 i 125 euros

Palau 100
DILLUNS, 24.04.17 – 20.30 h

Freiburger Barockorchester

Robin Johannsen, Fiordiligi; **Sophie Harmsen**, Dorabella; **Johannes Wiesser**, Guglielmo; **Sunhae Im**, Despina; **Marcos Fink**, Alfonso

Cor de Cambra del Palau de la Música
(Simon Halsey, director)

René Jacobs, director

W. A. Mozart: *Così fan tutte, KV 588*

Preus: 30, 40, 60, 85 i 150 euros